

softconsulting

Računovodstvo okoliša

Autor: Lejla Softić, dipl.oec.
Konsultant za poslovni razvoj

Agenda

- **I MODUL (9,00 - 10,30): Osnove računovodstva okoliša**
 - Uvod i definicija pojmova
 - Korporativno računovodstvo okoliša
 - Zašto je potrebno računovodstvo okoliša?
- Pauza za osvježenje (10,30 - 10,45)
- **II MODUL (10,45 - 12,15): Sistemski pristup računovodstvu okoliša**
 - Sistem računovodstva okoliša
 - Vrste računa u računovodstvu okoliša
 - Ciljevi računovodstva okoliša
- Pauza za ručak (12,15 – 13,00)
- **III MODUL: (13,00 – 14,30): Prednosti i nedostaci računovodstva okoliša**
 - Značaj računovodstva okoliša
 - Prednosti izvještavanja o zaštiti okoliša
 - Računovodstvo okoliša - problematika i izazovi
- Pauza za osvježenje (14,30 – 14,45)
- **Praktične vježbe (14,45 – 16,45)**
- **Zaključak (16,45 – 17,00)**

Uvod i definicija osnovnih pojmova

- Računovodstvo okoliša:
 - je proces identifikacije, prikupljanja, procjene, analize, internog izvještavanja i upotrebe informacija o materijalima, energiji, troškovima okoliša i drugih podataka neophodnih za donošenje odluka u vezi zaštite okoliša
 - je praksa korištenja tradicionalnih računovodstvenih i finansijskih načela za izračunavanje troškova i pri donošenju poslovnih odluka koje će imati uticaj na okoliš
 - ima zadatak osigurati metodološku podlogu koja će omogućiti da se u preduzeću zabilježe svi relevantni troškovi i učinci ulaganja u zaštitu okoliša i održivi razvoj.

Korporativno računovodstvo okoliša

- Računovodstvo okoliša je organizirano u tri pod-discipline:
 - globalno
 - nacionalno
 - korporativno.
- Korporativno računovodstvo okoliša se fokusira na strukturu troškova i ekološke performanse preduzeća.
- Korporativno računovodstvo okoliša sastoji se od:
 - menadžerskog računovodstva okoliša - cilj donošenje strateških odluka
 - finansijskog računovodstva okoliša - cilj pružanje informacija za vanjske dionike.

Zašto je potrebno računovodstvo okoliša?

- Računovodstvo okoliša mogu provoditi preduzeća svih veličina.
 - Zagovara se kao komponenta društvene odgovornosti.
- Strateški menadžment treba podržati ove prakse i poštovanje svih računovodstvenih politika i postupaka za zaštitu okoliša.
- Razlozi za implementiranje računovodstva okoliša kao sastavnog dijela računovodstvenog sistema preduzeća:
 - značajnije smanjenje ili uklanjanje nepotrebnih troškova
 - troškovi i koristi upravljanja zaštitom okoliša mogu se previdjeti ili 'sakriti' u općim računima troškova
 - konkurentska prednost, jer kupci preferiraju ekološki prihvatljive proizvode i usluge.

Sistemi pristup računovodstvu okoliša

- Računovodstvo okoliša primarno se bavi praćenjem kretanja novca u odnosu na upravljanje zaštitom okoliša.
- Sistem računovodstva okoliša sastoji se od:
 - ekološki diferenciranog konvencionalnog računovodstva - mjeri u nominalnom ili novčanom smislu uticaj ulaganja u zaštitu okoliša na preduzeće
 - ekološkog računovodstva - mjeri uticaj preduzeća na okoliš, ali u fizičkim jedinicama (npr. kilogrami proizvedenog otpada, kilodžuli potrošene energije), a ne u novčanim jedinicama.

Vrste računa u računovodstvu okoliša

- Računi prirodnih resursa - prvenstveno se fokusiraju na zalihe prirodnih resursa koji se koriste u preduzeću.
- Računi zagađenja i fizičkog protoka materijala - pružaju informacije o količini resursa koji se koriste i količini ostataka (otpada) koje se generiraju tokom poslovnih aktivnosti.
- Monetarni i hibridni računi - usredotočavaju se na izdatke i takse koji se odnose na zaštitu i upravljanje okolišem.
- Ekološki prilagođeni makroekonomski agregati - koriste prethodne vrste računa za prilagođavanje proizvoda, troškova i dohotka, te za procijenu cjelokupnog stanja i ekonomskog napretka u upravljanju zaštitom okoliša.

Ciljevi računovodstva okoliša

- Utvrditi ekološke prilike i umanjiti dodatne troškove.
- Procjena troškova okoliša i njihovo obuhvatanje u općim troškovima preduzeća.
- Utvrditi ekološke mogućnosti za stvaranje neto dobiti.
- Kreiranje i održavanje IS-a za upravljanje zaštitom okoliša i poboljšanja poslovnih procesa.
- Utvrditi buduće troškove i prinose koji proizlaze iz provedbe IS-a za upravljanje zaštitom okoliša.
- Dizajniranje proizvodnih procesa kompatibilnih s okolišem.
- Pružanje tačnih informacija o količinama i ekonomskim učincima zainteresiranim stranama unutar i izvan preduzeća.
- Pružanje informacija povezanih s okolišem za donošenje odluka od strane menadžmenta i supervizora.

Značaj računovodstva okoliša

- Većina troškova zaštite okoliša može se značajno smanjiti ili eliminirati kao rezultat strateških odluka.
- Troškovi zaštite okoliša mogu biti dvosmisleni ili se uopće ne uzimaju u obzir.
- Mnogi troškovi zaštite okoliša mogu se preusmjeriti u zarađivanje novca od prodaje nusproizvoda i/ili dobivajnjem certifikata o primjeni 'zelenih' tehnologija.
- Razumijevanje troškova zaštite okoliša i izvedbe proizvodnog procesa dovodi do preciznijeg obračuna troškova i cijena.
- Sa aspekta konkurenosti, prednost imaju proizvodi i usluge koji primjenjuju 'zelenu' tehnologiju.

Prednosti izvještavanja o zaštiti okoliša

- Preduzeća sve više ulažu u zaštitu okoliša, ali trenutni računovodstveni sistem ne odražava te napore preduzeća.
 - Potrebno je preuzeti inicijativu i prikazati takve aktivnosti na računovodstvenim računima preduzeća.
- Održivost računovodstva okoliša može se održati samo prakticiranjem dobro oblikovanog sistema izvještavanja.
- Većina preduzeća izvještava o računovodstvu okoliša u kvalitativnom formatu informacija.
 - Računovodstvo okoliša nije sastavni dio godišnjeg izvještaja preduzeća.
 - Praćenje detaljnih podataka o troškovima zaštite okoliša dovodi do boljeg upravljanja resursima preduzeća.

Računovodstvo okoliša – problematika

- Metode procjene koje se primjenjuju za zaštitu okoliša su 'nesavršene', često obmanjujuće i konstruktivne.
- Nedostatak računovodstvenih standarda iz oblasti računovodstva okoliša.
- Zbog nezabilježenih troškova zaštite okoliša, te poteškoća u izdvajanju i razdvajanju troškova zaštite okoliša, podaci su nepouzdana.
- Procijenjene vrijednosti nemaju mogućenost fiksne pretvorbe u novac.
- Brze promjene utiču na procijenjenu vrijednosti, a procjena zastarjeva prije nego što postane dostupna za upotrebu.

Zaključak

	<i>Mainstream Accounting</i>	<i>Environmental Accounting</i>
Goal	Profit maximization	Improve corporate environmental performance
Data	Primarily quantitative	Qualitative Limited quantitative
Internal mechanism	Management accounting	Environmental management
External mechanism	Financial Reporting	Environmental reporting
Regulated	Yes - through accounting standards and corporate legislation	No - but environmental legislation and standards (e.g. ISO 14000, EMS, etc) help
Auditing tool	Financial Auditing	Environmental Auditing

Hvala na ukazanom povjerenju !

► Kontakt:

- lejla.softic@savjetnik.ba
- www.savjetnik.ba